

ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համ. 40 Գր.ճ.
Գաւառացի 21 Կր.
Վեցամս. Կ. Պոլսոյ 3 Կր.ճ.
Գաւառացի 11 Կր.
Կտար երկիրներու 30 Կր.
Մանուկսան տողը մէկ անգամի հա-
մար 3 զուրուշ, երկու անգամի հա-
մար 2 զուշ է. աւելի անգամներու
համար զատ սահարկութիւն կը-
այ :
Իւրաքանչիւր թիւ 40 փարս արծ :

ԼԵՐԱԳԻՐ

ՀԱՆԱՊԱՉՕՐԵԱՅ

ՊԱՅՄԱՆՔ

Գաւառ գնացած լրագրաց ճանրու-
ած անգը խմբագրութեան վրայ է :
Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ
կամ որ և ինչ գրութիւն խմբագրի-
ք—Տնօրէնին պիտի ուղղուի : Գաւա-
ռայի լրագրութեան հաստիքի թիւ
198, Նորո խան, Մասիսի գրասեն-
եակը :
Ճանրուած անգը չիմարած նա-
մակ չընդունուիր :
Չարտած նամակ, յօդուած, եւ
կամ չեն ստուիր :

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 25 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Տակաւին անցեալ օր դիտողու-
թիւն կընէինք թէ Ռուսիա Արեւել-
եան խնդիրն յանուն Քրիստոնէից
յուզած էր, որպէս զի Եւրոպայի հա-
սարակաց կարծիքը չխտեցնէ, բայց
իւր բուն նպատակն էր համապատե-
լութիւնը պաշտպանել ու իրաւունքը :
Բեդրասուրկէն եկած հեռագիր մը
կատարեալ հաստատութիւն կուտայ
միանգամ ևս այն ստեղծ կրկնուած
կարծեաց, և Ռուսական զինուորա-
կանութեան ներքե ինկած ժողովը-
դոց երջանկութեան վիճակը կը ցուց-
նէ : Կարսի զինուորական հրամա-
նատարն Հայոց դպրոցները դոյնել
տուներ է. — Ինչ պատճառաւ և ինչ
իրաւունքով. — հեռագիրն այս կէ-
տերուն վրայ լուս է : Կարսի գաւա-
ռին Հայոց դպրոցներն Օսմանեան
երկրին մէջ գտնուող ամեն աղքատին
վարժարանաց պէս Օսմանեան կա-
ռավարութեան ներքե բաց էին, և
ոչ ոք անոնց վրայ լուր մը լսած էր :
արդեօք հիմա յիշեալ գաւառին Ռու-
սական հող լինելէն ետեւ Հայոց դըպ-
րոցներն, որք բոլորովն պարզ նա-
խադրութեանն են և կամ ընտելեալն
ներ են, ոչնչականութեան վաւարան
եղան Մոսկուայի, Բեդրասուրկի և
Երազովի բարձրագոյն վարժարանաց
նման, որպէս զի Ռուս հրամանատա-
րը, փոխանակ ասկէ առաջ Օսմանե-
ան կառավարութեան ցոյց տուած
իմաստուն թղթտուութեան հետեւե-
լու, այսպիսի ծայրայեղ միջոց մը ձեռ-
առել է անոնց դէմ : Ինչ կրնայ ի-
նչ պատճառը կամ նպատակն. արդ-
եօք նոր դրաւեալ երկիրներուն ժո-
ղովուրդն և մանաւանդ Քրիստոնե-
այ բնակիչները բռնի Ռուսացներու
նպատակ մը կայ գործին մէջ : Եւ
մանակէ մ'ի վեր կըսուի թէ Ռուսիա
նոր դրաւեալ երկիրներն անմիջապէս
զինուորագործութեան ենթարկել է :
Պաթմուի Լադերն այս պատճառաւ
գաղթականութեան կը դիմէին, բայց
իրենց համար բացառութիւն մը լի-
նելով զինուորագործութենէ ազատ պի-
տի թողութիւն : Կարսի Հայերը զին-
ւորականութեան վարժ չլինելով, թե-
րեւս անոնք ալ դժգոհութիւն յայտ-
նած են, և իրաւունք ունին, չու-
ղելով կեդրոնական Ասիոյ անապատ-
ներն երթալ ջարդուիլ, ուստի զին-
ւորական հրամանատարն ալ զայրա-

նալով դպրոցները դոյնել տուեր է,
որպէս զի Հայերը բռնի աղքատութենէ
հանելու կարող լինի : Ռուս հրամա-
նատարը լաւ կընէր եթէ աւելի խո-
հեմութեամբ շարժէր, քանի Վեր-
թօր Հիւսիս կըսէ. Ժողովուրդ մը չը
կրնար աղքատութենէ հանուիլ, ինչպէս
թաշկինակի մը նշանը կը հանուի :
Բայց միթէ հետաքրքրական չէ՞
տեսնել, որ երբ յանուն Քրիստոնէ-
ութեան խաչակրութիւն հռչակող աւ-
րութեան մը զինուորական պաշառ-
նատարն Հայոց դպրոցները կը դո-
ցէ, իւր հալածմանց ենթակայ ե-
ղած Թուրքիոյ առաջին նախարարը,
Բարձր. Արիֆի փաշան, պաշտօնապէս
իւր պաշտպանութեան ներքե կառ-
նու Հայոց դպրոցական ընկերութեան
մը տուած հանդէսը : Ռուսիա միան-
գամ ևս կը հաստատէ թէ իւր բոլոր
հոգածութեանց և համակրանաց ա-
ռարկայն Սալիմըն են, զորս 'ի մի
ձուլելով Արեւելից տարրերն ընկճել
կուզէ : Վերջոյ իշխող Կարսի հեռագրի-
րը Ս. Էլմիաճնի Կաթոլիկոսին և Կ.
Պոլսոյ Ս. Պարտիարքին ուղարկու-
թեան արժանի են : Բայց Ս. Էլմի-
աճնի կաթոլիկոսին անհոգ և անտար-
բելը ընթացքն յայտնի լինելով, Կ.
Պոլսոյ Պատրիարքին կը մնայ այսպի-
սի անախակ կառնական միջոցի մը վը-
րայ՝ եթէ կարելի է՝ բացառութիւն
լինելով ուրիշ որ անկ է :

Սլոնայով լրագրին փոքր Սօնի
վիճակին և Հայաստանի բարենորոգ-
մանց վրայ դրած մէկ կարեւոր յօդ-
ւածը շարաթ օրը թարգմանելով ըն-
թերցողաց աչքին առջև դրինք : Մեր
Գաղղիացի պաշտօնակցին ըրած գիտա-
ղութիւններն, և ֆոմիսէրներուն ընթա-
ցից վրայ քննադատութիւնները կու-
տարեւապէս ճշմարիտ են : Թէքէմա-
նը Հաղիթէթ լրագիրն ուրախ օրը
կը փորձէ պատասխանել Սլոնայովի
և առանց Գրքերուն խժդժութիւն
ներն ուրանալու, կը յարէ որ եթէ
23 Բիւրդ մեծեր աքսորուելով ա-
պրտամբութիւն ծագեցաւ, աւելի
ծանր պատիժներ տնօրինելով կարե-
լի էր երկիրն արեւմտեաներէն, քան
զի պէտք եղածը վրէժխնդրութիւն
չէ : այլ չափաւորութիւն : Բայց մեր
Թուրք պաշտօնակցը կը մոռնայ որ
արդարութեան մէջ չափաւորութիւ-
նը բոլորովն միասնակար է, օրովհե-
տեւ մանաւանդ տգէտ և վայրենի մար-
դոց համար՝ անստատութիւն կընը-
շանակէ, և զանոնք աւելի կը քաշա-
լերէ : Չկայ քաղաքակիրթ աղք մը
որ եղեւնագործաց համար չափաւո-
րութեան սկզբունքն արգարացնէ :

Եղեւնագործ մը պարզապէս պատ-
ժական օրինաց ենթակայ է. և երբ
օրէնքը չեմք գիտել ինչ նկատուեալ-
նով չ'գործադրի, տարակոյս չ'կայ որ
օրէնք չմնար, և չարագործը կատար-
եալ աղաւտութիւն կը վայելնէ : Բայց
երբ օրէնքը դործադրի, փրկա-
րար աղքեցութիւն մը կուենայ. ա-
մենայն ոք կը համարուի թէ օրէնք
կայ. լաւերը վստահութիւն կ'ըզան
իրենց իրաւանց վրայ, իսկ չարերը
կը վախնան օրինաց արամադրած պա-
տիժներուն ներքե ինչպէ, տեսնե-
լով ուրիշներուն կրած պատիժն, և
ընկերութիւնն այն ժամանակ լաւ
կազմակերպութիւն մը կատարայ, մինչ-
դեռ հիմայ փոքր Ասիոյ մէջ ընկե-
րութիւն և ամենայն ինչ խանգար-
եալ է, ճիշտ անոր համար որ օրէնքը
չգործադրուի : Եթէ ֆոմիսէրներն
օրէնքը դործադրէին, և ասոր հա-
մար լաւ ուստիականութիւն մը կազմե-
լին, փոխանակ մին ցոյցեր ընելու,
միթէ իրենց աղքեցութիւնն այսպի-
ցած կիլնա՞ր և զրեթէ իրենց քը-
թիւնները ամեն տեսակ անկարգու-
թիւնը համարձակ կը դործուէին :
Բերիոյ կողմը Մազհար փաշային Սա-
լիա փաշան յաջորդեց, որ մինչև
Ռուսիա պիտի ուղևորի եղեր : Բայց
թէ և կ'սուի թէ ոստիկանութիւն մը
կազմուել է, մինչև հիմայ Ռուսիոյ
մէջ զօրանոց մը չ'կուտուի և մէջը զօրը
դրուելէ զատ ուրիշ բարենորոգում
չ'կուտեցաւ ու չ'տեսնուեցաւ :

Լոբա Պիքոնֆիլտ Այլլալըրի մէջ իւր
տարեկան բանախօսութիւնն ըրաւ :
Լաւատես և խելոյս առաջին նախա-
րարն, որ ամեն տարի այսպիսի ա-
ռելթներ չէր փախցներ իւր շահատա-
կութիւնները դրուատելու և աշխար-
հի չորս կողման վրայ պատգամներ տե-
ղալու, և որ վերջերս իսկ Գաղաքա-
պետի կոչումըն առելու այնքան դո-
հուցեալ կը խօսէր Անգղիոյ արտա-
քին աշխարհագրութեան վրայ, այս
անգամ, հակառակ իւր սովորութեան,
կատարեալ լուրջութեամբ պահեց ամեն
տեսակ արտաքին խնդրոց վրայ, և
ըրած երկար բանախօսութեան մէջ՝
Անգղիական բանակին և նաւախմբին
և անոնց պաշտօնին վրայ ինչ ինչ հե-
տաքրքրական գաղափարներ յայտնե-
լէ ետեւ, զորս Եւրոպական լրագիրը
մեծ իրաւամբ ծաղու նիւթ ըրած են,
Անգղիոյ մէջ երկրագործութեան վի-
ճակին վրայ խօսեցաւ : Իրաւ է որ
երկրագործութիւնը մեծ տեղ մը կը
ըռնէ Անգղիոյ ժողովրդեան հոգա-
ծութեանց մէջ, և իրաւ է որ երկ-
րագործութիւնն այս տարի Եւրոպա-
կան ուրիշ քանի մ'երկիրներու, և
մանաւանդ Գաղղիոյ մէջ եղածին պէս,
Անգղիոյ մէջ ալ տալանալ մը կանցու-
նէ : Բայց Արեւելեան աշխարհագրա-
թիւնն, և մանաւանդ Սփիանտա-
նայ վերջին աղետալի դեպքերն ոչ

նուաղ կ'ընդունան Անգղիոյ ժողո-
վուրդն, որ Անգղիոյ նախարարական
լրագրաց խօսքին նայելով, կը յու-
սար առաջին նախարարին բերնէն ա-
պահովել խօսքեր լսել Այլլալըրի կո-
չումըն առելու, և որ ցատով տե-
սած է այս յուսան 'ի դերն ելնելը :
Թայմս որ Լոբա Պիքոնֆիլտի նպատ-
տաւոր լրագիր մ'է, խառն կը քըն-
նադատէ առաջին նախարարին այս
լուրթիւն : Իրաւ է որ Լոնտոնի
Գաղաքապետին կոչումըն առելու
Անգղիական դործաց նկատմամբ
Լոբա Պիքոնֆիլտի ըրած բաւատե-
սական յայտարարութիւնները Գեա-
պիլի անգղիական դեսպանատան տա-
կաւին ծխաշունչ աւերակաց ներքե
թաղուած էին, և Անգղիոյ առաջին
նախարարը ստատիկի պարտութիւն
մը կրած էր, բայց վերջապէս պէտք
էր խօսիլ և ձեռք տանուելը մի-
ջոցներուն վրայ տեղեկութիւն տալ
Անգղիական հասարակութեան : Թայ-
մս իրաւամբ կըսէ թէ Լոբա Պիքոն-
ֆիլտի այս լուրթիւնը կրնայ խիստ
անհաճոյ մեկնութեանց առիթ տալ :

Մոյրաքաղաքիս Գուրիէ տ'Օրի-
ան լրագիրը Գուրաչիէն (Արեւմտեան
Հնդկաստան) եկած տեղեկութեանց
յիշելով՝ հետաքրքրական բացատրու-
թիւններ կուտայ Գեապիլի կոտա-
րածին "Ճշմարիտ պատճառքն վրայ-
Անգղիական դեսպան Գափախարի
հոգաբարձութիւն Գեապիլի հասած Ժա-
մանակ, իւր կարասեաց մէջ բացմա-
լիւ անտուկներ գտնուելով՝ Անգլիոյ
կառավարի դեմացեր, և զանոնք զբո-
ւելով քննութեան ենթարկել են :
Մոտեմիներէն մի քանին Թարգման-
եալ Աստուածաշունչներ և Եւրոպա-
կան հասարակ թուղթի վրայ տպուած
Գաւառներ կը ստորագրուէին : Մոյ-
րայք իրենց Ս. Գրքին (Գաւառին) այս
տպագրութիւնը սրբապղծութիւն կը
համարին, որովհետեւ երկիրն մէջ
Գաւառը Բաշմիլի նահապետին մէջ
պատրաստուած բռնութիւն թանկագին
կտաւի մը վրայ ձեռքով կը գրուէր աս-
կից զատ, կ'ամբաստանէին Անգղիոյ
ներքե թէ՛ ի նպատակ Աստուածաշունչին
հաւատոյ տարածում ընելու համար
Գաւառին բնագիրն այլալոյս են :

Ռուսի, Մոյրայք կատարելով, Կո-
ղազ խանին քով կընթան, և անոր
յանդիմանութիւններ կընեն Սփիա-
նոտանայ մայրաքաղաքն օտարազգի
դեսպանութիւն մը ներմուծած լի-
նելուն համար, որ, կըսեն, խառ-
մալութեան դէմ՝ հաւատոյ տալուածում
կընէ : Այս միջոցին Հէրաթի Անգլո-
զօրագուէն, որպէս ձեռք ինկեր են
եղեր Անգղիական դեսպանին ոտի-
կանութեան յատկացեալ Եւրոպա-
կան դէմքերը Գեապիլի դպրոց, դժ-
գահներուն հետ կը միանայ, և աս-
կէ կը ծաղի մանուցեալ ողբալի դէպ-
քը : Թէ և Անգղիական լրագրաց մէջ

* Մեր Ռուսաստանցի թղթակիցն ար-
դէն ծանուցած է մեզ թէ Կարսի զին-
վորական հրամանատարը Զրաքիւնի ա-
նուն գործար մ'է կրօնքով կաթոլիկ, որ
բնականորար Հայոց համակիր չլինար ի-
նչ և չէ, ինչպէս որ ուրիշ ստիժներու

զին մէջ սեպտ. 2ին թուրք մը չնչին պատ-
ճառաւ մը Հայտ մը հետ կուտի բռնը-
ւելով դանակով կը զարնէ զայն, Հայն
ալ վերջին դայրայթէն կ'սկսի հայհոյել:
Բերք թուրքերը զայս լսելով կը դայրա-
նան, և զէնք առնելով երեկոյն կ'եր-
թան գիւղին եկեղեցին կը սպառեն և
եկեղեցին դուռն ելնողներուն վրայ կը
յարձակին սրով, բերով, և ստրճանակով:
Հայք ալ միանալով ինքզինքին պաշա-
պանելու համար, իրենք ալ փոխարարձ
գիւղացիներէն կ'սկսին, յորում երկուս-
տէք քանի մը հոգի կը վիրաւորուին և
վերջապէս թուրքերն ետ կը մղուին:

Շրջակայ գիւղերէն խնամալով մարդ-
կհանին Հայոց օգնութեան, իսկ արդէն
2 վաղ առաջ զայնով բարեկարգութիւնը
վերահաստատուած էր. Հետեւեալ օրն
երկու կողմն ալ դատի ենթարկուելով,
թուրքերն յանցապարտ կ'վճարեն ու կը
բանտարկուին:

Գերջանի կէօքտաղ գիւղէն, ուր եր-
կու Հայ տուն միայն կը գտնուի, երկու
Հայ աղջիկ թրքերէ առնանդուելուն վը-
րայ, վալին երէկ հետաքրեց առ Գայ-
մաղանն, որ անմիջապէս քանայ առնան-
դիւները գտնելով ի կարին յղելու: Գեր-
կուաճնորդ օրապանէն մասնաւոր հրա-
հանգներ զրկուեցաւ առ իշնապիտ վար-
դապետ, որոց մէջ այս ևս ծանուցուած
է, թէ Երզնքի անուամբ կառավարու-
թեանն առնելով Պարսկէ տրոյ պի-
տի հաշուին, և թէ բոլորովին ձրի ան-
կարեան արդիւնեալ է ըստ նոր հրամա-
նագրոյ մը, որ վաղէն յղուած է առ
գայմաղանն:

Խնուսի Գարաջօպան գիւղի խոտե-
րուն մէջ կրակ ինչալով 23ին առելի կալ
և տուն կայրուին. և երկու անձեր ևս
հրդէնին զոհ կը դնան:

Ապաղայի Ալի պէյն օրդի Մուսա ա-
պատմելով կատաղածէն պիտի վաճառ
և Պաշտօնի միջև: Սա վաղէն կը պա-
հանէ որ իւր մեռած հօր Մեծխոյնի
նշանն ու ամսականն և ամէն իրաւասո-
թիւն իրեն յանձնուի: Վաղէն պատաս-
խան շնորհակալութեամբ զայն Գրդա-
գիւղերն սպրելով Հայտարարեցին աշիւ-
թին հրաւեր կը կարգայ որ զէնք գի-
մեն, այժմ Պարսից տահմանադրութիւն պա-
շտեալ է:

Իսկ Հեքիմարիկ ապատմութեան վը-
րայ Պաշտօնէն առ Գեր. վաճառ վար-
դապետ հետեւեալ կը գրեն ի կարին:
Գարաջի Ալիքաթի Գրդեր. Ասորոց
Խնամէր վանուց վրայ յուլի 23ին կը
յարձակին, չորս մարդ սպաննելէ և վեց
մարդ ևս վիրաւորելէ յետոյ, շատ մը
բաններու հետ 2000ի չափ սլաք ևս կը
տանին: Գարաջօպան հրամանը, որ
է հնազանդի և յաջողակածին վերա-
դարձնել, Բիւրոք, կարճամարձն. ուս-
տի գայմաղանն յուլի 23ին գինու օր
կը յուր. որք յանկարծ կը զարնեն:
Գիւրտերէն 14 վիրաւոր ի գետին կը
գտնեն, և 12 անձ ևս ձերբակալուի յետոյ,
աշիւթը կը ցրուեն, Գրդաց անեցածն
ու շունեցածը գրաւելով:

Նէհրիա Շէյխ, որ երկու տարիէ ի-
վեր ապստամբ կ'ապրէր, զայս լսելով
զիր կը գրէ Պիւղանայ Շէյխ Մահմա-
տին և ուրիշ Շէյխերու, և զանեք յա-
պատմութիւն կը գրուէ: Շէյխ Մահ-
մատ այն գիւղը կը հազարդէ գաղտ Մու-
սուի կառավարութեան, որով և անոր
Ամառլիցի Բաղի գիւղն 200 գինու ևս
կը հասնին: Նիհրիայի օրդի Շէյխ Ապտիւ-
րաթի թուրք գինուրաց քիչուրութիւնը
լսելով ինքնին 400 Գրդով կը յարձակի,
այսց իւր այս յարձակումն Օսմանցիք
արդէն լսած լինելով խնայ խնայ կը
զարանին: Գիւրտեր Օսմ. մէկ խմբակին
պատահելով կը սպառեն և թուրքերէն
40—20ի չափ անձեր կ'սպաննեն. բայց
յանկարծ միւս խմբակներ սատիկ իմն
կը յարձակին, Գիւրտեր կը չուարին, և
կարծելով թէ Օսմ. մեծ բանակէ մը պա-
շտուած են, փախչելու կը նային: Օսմ.
գինուրք հետեւեալ 48 Գրդեր կ'սպան-
նեն և շատ Գրդեր վիրաւոր կը թողուն
ի գետին: Նոյն իսկ Շէյխ Ապտիւրաթի
մաղապարտ օրդիւն լուր կը յղէ հօրը,
որ օգնութեան փութայ և սկսած գործն
ինքն ստանձնէ:

Բայց Պաշտօնէն մէջ իրեն ուրիշ
կերպ կը լինին: Միւթխարքի վաշայն
անձամբ մեկնած կը լինի այս միջոցին առ-
Շէյխ Նէհրիա, որպէս զի բարեկամա-
բար ի հնազանդութիւն համագէ: Շէյխը
իւր օրդուց զլստն եկած փորձանքը մի
և նոյն տունն յանկարծ լսելով՝ վաշայն
սենեկի մը մէջ կը փակէ և կ'սպառէ որ
երգմամբ ստորագրութիւն տայ իրեն:
Օսմ. օրդուան մէջ Օսմ. գինուրներն երկ-
րէն—դաւառն—դուռն հանելու և Գորդ-
գիւղերէն արձակելու. . . Փաշան կ'ը-
տիպուի ստորագրել և կը փութայ ի
Պաշտօնէ, և վաճառ վաղիւն կը գրէ:
Ստորագրել այժմ դաւառնին մէջ լսելով
նշան, կառավարութեան պաշտօնեայք և
ժողովուրդը ի վաճառ և ի Պաշտօնէ ա-
պատմելու վրայ են: Վաճառ վաղիւն
400 Գրդ ևս փութացուցած է, և մտերմա-
կան համոզներ նստակ մի ևս կը յղէ առ
Շէյխ Նէհրիա:

Ահա ապատմութիւնն այս օրինակ
կը տարածուի: Շէյխ Նէհրիա Հեքիմարիկ
դաւառնին մէջ, Շէյխ Խալիլ յաւուլուհ Շէ-
քեթիկի միւս կողմը, Հայտարարել Մու-
սա Ապաղայի մէջ. որք երբ իրարու հետ
միանալու յաջողին և առաւել ևս զորա-
նան, վաճառ և երկր վաճառարանին բոլոր
Հայոց: Աստուած ողորմի այս անտէ-
րունք և անդէն աղղի. . .

Վաճառ ապատմութիւնները զըս-
պելու պաշտօնն ունեցող և կայսր. չոր-
բորդ բանակին հրամանատար Սամիզ փա-
շայ Պաշտօնէ Գարաջի քննելէ յետոյ այ-
նոր պիտի գայ, և անմիջապէս մեկնի:

Մեծապատիւ Ա. Ներսիսեան Ալեք-
սան Էփէնտի Միւստայի ուսումնական
պաշտօնի անուանումը մեծ նշանակութիւն
պիտի ունենայ անշուշտ կարծիք մէջ, վա-
սն զի Մեծ. Խոն Էփէնտի գերդաստա-
նէն երբեք զազարած չէ աղղին ծառա-
յելէ, ուստի մեծ յոյս կայ որ Ալեքսան
Էփէնտի այս առթիւ իւր ծանուցեալ աղ-
ղապետութիւնն առաւել ևս պիտի փայլե-
ցնէ: որով արդէն շատ դո՛ւ է կարեւոր
աղղ. յանձնարարին անդամակցութեան
ստանն ցոյց տուած ջանիք և երկանց պատ-
ճառաւ:

ՀԱՅԿ

Ռատնթ 16 սեպտ. 1879

. . . Խմբագիր Տէր .

Արեւելեան—Գարաջօպանի բարե-
համար ընկերութիւնն որ բաւա-
կան զօրաւոր ճիւղ մ'ալ քաղաքիս
մէջ առնի, ամուսյն 9 կիւրակէ օր շը-
քեղ հանդէս կ'աղմկելով Ս. Յովհան-
նէան վարժարանին մէջ, ուր համա-
խմբակէն իւր արդատեք անդամ-
ներն ու բազմաթիւ աղղայինք, նու-
ցա ներկայութեանն զործադիր ժո-
ղովն իւր տարեկան հաշիւն յոյուց
ամենայն ճշգրտութեամբ ի գոհութիւն
ամենեցուն, յետ որոյ սրտաշարժ ա-
տենախօսութիւններ եղան ի լաւ ա-
մենեցուն ի դովնատ նոյն աղղօղ ուս-
ընկերութեան, որք ծափահարու-
թեամբ ընդունուեցան և նոր անդա-
մակցութիւնը ևս յաւելան ի թիւն
նախորդաց, և մեծ յոյս կայ որ հե-
տագահեալ առաւելու: ԲՐ զգայուն
Հայտ սիրա չընկրկի հրճուանք,
Տէր Խմբագրապետ, երբ աղղին մէջ
այսպիսի աղղապիտան և ուսում-
նախարարան եւանդը կը տեսնէ, երբ
ժողովուրդեան համայնուհ միաբանու-
թիւնն այս օրինակ բարենպաստակ
գործոյ և ձեռնարկութեանց մէջ, և
ինչպէս չըսողար ինքն ևս մասնակ-
ցիլ և յաջողութիւն մաղթել:

Մ'նամ . . .

Արեւելեան Դիւն Գիւն

Խորհրդ. 1 Սեպտ. 1879

. . . Խմբագիր Մատիս պատուա-
կան լրագրոյ .

Թիւ 318. 11 օգոստ. 1879, Հայ-
րենիք լրագրոյ մէջ գրուած էր խըմ-
բագրին կողմանէ թէ՛ «Տիգրանա-
կերտի մէջ վերջին օրերս պատահած
յատուի անկարգութեանց արեւել-
ք»:

Առաջ պատմութիւնն, ուստի հե-
տեւած է Գեր. փիլիսոփայ Կարապետ-
պոսի պատմութիւնը, հետե-
ւեալ ընդարձակ ունեցեալ յայտ-
նի կը տեսնուի—որ Գեր. Սրուած-
տեանցի և Պարսկեան Էփէնտիի կող-
մանէ: Դիւղգ. Պարսկաւարդան և օ-
րինակ մ'ալ առ մեզ աղղեալ է հրա-
տարակաւ ինդրանօք ևս:

Մեծ. Խմբագիր, պարտ անձին
կը համարվի ծանուցանել, որ մեք
յիշեալ խմբագրապետին ոչ յիշեալ
անդակաւորն և ոչ ուրիշ գրութիւն
մը հրատարակելու համար հազար-
դած չեմք. ուստի երկուսոյ հրատա-
րակել խնդրելով Ձեր պատուական
լրագրոյ մէջ,

Մ'նամք Ձեզ միշտ յարգանք
Յ. Պաշտօնէն Գ. Վ. Սրուածտեանց

Կ. Պոլիս 21 սեպտ. 1879

. . . Խմբագիր .

Կերիկեան ընկերութեան ընդհա-
նուր ժողովն իւր սեպտ. 9ի նստին
մէջ հիմնական կանոնագրին Տրդ. յօդ-
ուածը բարեփոխելով գործադիր ժո-
ղովն անդամաց թիւը 7էն 3ի իջու-
ցած է, և Գործադիր ժողովոյ ան-
դամաց մեծամասնութեան հրաժար-
ման պատճառաւ նորոգ բնաւոր թիւն
ըլլած ըլլալով, Կիւսան օրինաւոր կը
գտան պաշտօնապէս հազարդեղ Ձեզ
արդիւնքն ի գիտութիւն արդայ հա-
տարակալութեան:

Նոր Գործադիր ժողովը կ'աղմը-
ւած է հետեւեալ անձերէ .

Պ. Պ. Գեորգ. Ապտուլլահ	Ատե-
նապետ
» Տիգրան Հիւնքեթապէտեան	Դեր—Ատենապետ
» Տիգրան Առաքելեան	Ատե-
նապետ
» Յովհաննէս Արշակունի	Գան-
ձապետ
» Յարութիւն Մոստիսեան	Հա-
մարակալ

Խնդրելով որ, Մեծ Խմբագրա-
պետ Էփէնտի, բարեհաճիք երկուող
գրութիւնն Ձեր պատուական թեր-
թին միջոցաւ հրատարակել և կան-
խաւ ընդունիլ մեր խորին շնորհա-
կալեաց հաւատովն:

Մ'նամք խորին յարգանք
Կեր—Ատենապետ
Պաշտ. Ս. Պաշտօնէն Մ. Ձեռն

Կ. Պոլիս 21 սեպտ. 1879

. . . Խմբագրապետ Էփէնտի .

Ձեր պատուական թերթին միջո-
ցաւ կը փութանք ծանուցանել թէ
վաճառ. Յակոբ Էփէնտի Նորատունի-
եան բարեհաճեցաւ իւր սեփական
խանին մէջ մի սենեակ յատկացնել
ընկերութեան արժէքին կէս գնով:

Բաւարի Գործադիր ժողովն կը վա-
թայ իւր խորին շնորհակալքն յայտ-
նել հրատարակաւ Ն. վաճառութեան
Յակոբ Էփէնտիի որ այս ևս ուրիշ նը-
ման պարագայներու մէջ իւր օգնու-
թիւնները չէ զրացած ընկերութեան
թէ՛ նախնական և թէ՛ բարոյապետ
ձեռնառն լինելով միշտ նման, և որոյ
յարատեւ և վեհանձն աշակցութեան
ընտաւ տարակալ լուսնի ընկերութիւնն:

Մ'նամք խորին յարգանք
Ատենապետ
Տ. Առաքելեան Գ. Արշակունի

Կ. Պոլիս 21 սեպտ. 1879

. . . Խմբագրապետ Էփէնտի .

Ընկերութեան անդամներն Մեծ.
Պ. Միհրան Մամիկոնեան անձնական
գործերով Տրապիզոն գնացած ըլլա-
լով, անդադն աղղայիններէն մեծ
համակրութիւն գտած է իւր ներ-

կայացուցիչ Կիլիկեան ընկերութեան
և (800) ութ հարիւր դրուշ արծաթ
դրամ նուէր հաւաքած է ի նպատակ
ընկերութեան, և այն դուռնայն
ամբողջովին մեղ յանձնած է իւր վե-
րագարին:

Գործ. Ժողովն յանուն Կիլիկեան
ընկերութեան կը փութայ Ձեր պատ-
ւական թերթին միջոցաւ իւր խորին
շնորհակալքն յայտնել հրատարա-
կաւ Տրապիզոնի Մեծ. աղղայնոց
որք իրենց համակրութեամբ պատ-
ւեցին ընկերութիւնն, մասնաւոր
Մեծ. Գրիգոր Էփէնտի ճերմակեանի,
Յովհաննէս Էփէնտի խուշափեանի
և Յակոբ Էփէնտի թուսմանեանի, որք
մեծապէս նպաստած են այն դու-
մարին հաւաքման:

Մ'նամք խորին յարգանք
Ատենապետ
Տ. Առաքելեան Գ. Արշակունի

. . . Խմբագիր .

Պարզաբերաց ընկերութիւնը հաւա-
տաւորեցաւ ի սկիւտարու մէջ բող-
մակ իւր Հայտ հեռաց հաւանութեամբ:

Ահա իրական սեռը լուսաւոր-
ուեցաւ վերջապէս, ուսնայնամու-
թիւնը յաղթահարուեցաւ և 19դ-
դարու մէջ Հայտ հեռաց անկախ յաղ-
թանակ մը կ'առնէին, զոր անցեալը
աղաչանք և շունչաւ. իսկ ապա-
զան պիտի օրհնէ և պիտի ընդունի
Ռեւենս զայս բերկրութեամբ սրտի
պարտ կը համարվի աղղաւորել բա-
լու Հայտահայ և առաքելի կարգալ
նոյս ի մասնակցութեան այս գովելի
միւթեանն՝ որպէս առաջին կրկնաւ
ցաւ Տ. Էփէնտի թորդանեան աղղա-
սիրական փութ խանգով, և իւր պեր-
ճախօս չըթմարը պարգիւ թանն դե-
ղեցիկ սերը հատուակ Հայտահայ սըր-
տերու մէջ:

Ընկերութեան մասնակցի ուղի-
ղը պէտք է իւր փութալը յայտնէ
գրաւոր առ գիւսան ընդհ. ժողովոյ
և յղէ զայն ի տուն Տիկին Էփէնտի
թորդանեանի Նոր—թիւր:

Կը խնդրեմ, Խմբագրապետ Տէր,
որ բարեհաճիք գետեղել զայս Ձեր
աղղաւոր թերթին մէջ:

Ի գիտաց Տրապիզոն ժողովոյ
Ատենապետ
Արշակունի Լուսնեան վաճառքի խանգ

ԾԱՆՈԹՈՒԹ

Ռուսաստան ստորոտ մի Հայ
երկատարող կը փութալի մայրաքա-
ղաքին աղղային գարայններուն մէջ
աշխարհադրութեան և պատմու-
թեան գտներն աւանդել Պէտք ու-
նեցողները թող հաճին դիմել Պաշտ-
օնի Միլիտանցի Պ. Գեորգ վար-
դանեանի խանս թը:

Ի Լ Ա Ն

Նիկամիյէ Ելիսէ անպարնոտ
միւթեալքիւմ ֆիւրիսմ օրուսնադ-
եիկիւրի իւ գալեմ քեօհնէ Էշեա ի-
լէ իւր գալեմ աներկան վէ ապա
վէ գապա նէֆեր չուխաթ զըրըն-
թըլըրն պահալը պեր վեհնի բէշին
թիւմ մեծաւիյէ եիկիւրի զրուշ հեա-
պը իլէ նաղաթն թեալէ խորիւրդ պա-
տեհաւ մեզըլըր Էշեա անպարնոտ
գալըրըլմաղ շարթըլա վէ ֆիւրիսմ
մալիւմ իլէ թալիւրէրի քեօհնէսին
աւ օրուա իւր լուսնին եիկիւրի
պէշիննի սալը կիւնի միւրդիսեի
իւրա օրուսնադըրտան իլիկիւրսնա
թալեալ օրուսնադըրտան Էշեալը
Տալի Շուրայի սաքըրէ կէլմէլէրի
24 իւրի 1879

Պաշտ. Սերասքերի

